

Remissyttrande

Datum 2018-12-11

Diarienummer RS 2018-05230

Mottagare: Utbildningsdepartementet

Postadress: Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

u.remissvar@regeringskansliet.se

**”Yttrande över En andra och en annan chans -
en Komvux i tiden (SOU 2018:71)”**

Västra Götalandsregionen ställer sig positiv till den föreslagna översynen och tänkbara förändringar i regelverket för antagning. Västra Götalandsregionen anser att eventuellt utökade kostnader för antagning som drabbar huvudmännen bör beaktas.

Västra Götalandsregionen anser att betänkandet ”En andra och en annan chans en komvux i tiden (SOU 2018:71)” tar ett nytt grepp om kommunal vuxenutbildning, komvux och placerar den i en vidgad roll för arbetsmarknadspolitik, integration och kompetensförsörjning samtidigt till en fungerande länk med andra delar av utbildningssystemet.

Västra Götalandsregionen är positiv till utredningsförslaget i stort och väljer att yttra sig i valda delar av slutbetänkandet och följer dess disposition.

Utredningens bedömningar och förslag**4.1 Förtydliga mål för Komvux**

Dagens målformulering för komvux är skriven utifrån ett rent individperspektiv. Att individen sätts i fokus är rimligt men samtidigt har Komvux under senare år allt mer fått en vidgad roll för arbetsmarknadspolitik, integration och kompetensförsörjning.

Utredningens förslag: dagens målformulering för Komvux i skollagens 20 kap. 2 § förtydligas så att det framgår att även den kommunala vuxenutbildningen utgår en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och en grund för fortsatt utbildning.

Västra Götalandsregionen delar utredningens förtydligande av uppdraget och tillstyrker starkt förslaget.

4.2.1 Brister när det gäller studiefinansiering för elever inom särsvux

Utredningens bedömning: Vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada som har för avsikt att studera inom särskild utbildning på gymnasial nivå med syfte att stärka sin ställning på arbetsmarknaden bör säkerställas ekonomiska förutsättningar att göra detta.

Västra Götalandsregionen tillstyrker utredningens bedömning.

4.3 Behov av stöd i vuxenutbildningen

Utredningens bedömning: Kommunerna behöver ges möjlighet att förstärka stödet av bland annat specialpedagogisk kompetens i vuxenutbildningen så att det kommer alla elever som har behov av detta till del. Om inte möjligheten till stöd inom vuxenutbildningen stärks befarar utredningen att det finns risk att elever som tillhör målgruppen för dagens särsvux inte kommer att få det stöd som de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Västra Götalandsregionen ser detta som särskilt viktigt för att möta nya målgrupper inom vuxenutbildningen. Rätten till gymnasieutbildning, utbildningsplikt, yrkesvux med språkstöd samt komvux kompensatoriska uppdrag kommer troligen behovet att öka och det gäller inte enbart specialpedagogiskt stöd. Det finns behov av stöd som studiehandledare på modersmål, kurator samt studie och yrkesvägledare med specialkompetenser utifrån elevgruppen. Det är av yttersta vikt att skrivningen poängterar likvärdigt stöd i alla kommuner. Stödet behöver även förtydligas när det gäller ansvaret, tex i samband med entreprenad. Västra Götalandsregionen anser att utredningens bedömning antas med ovanstående tillägg.

4.3.1 Behov av förbättrad uppföljning och statistik

Utredningens bedömning: Skolverkets redovisning och uppföljning av komvux bör utvecklas. Det bör analyseras om Skolverket kan samla in uppgifter när det gäller särsvux i liknande omfattning som i dag gäller för komvux på grundläggande och gymnasial nivå.

Västra Götalandsregionen håller med utredningen om att det behövs en tydligare instruktion vid statistikinsamling från SCB. Vi vill i detta sammanhang även poängtera behovet av en samlad betygsskatabas för hela riket. Med dessa tillägg styrker vi att förslaget antas.

5.13.2 Ändring i skollagens prioriteringsregler

Utredningen anser att flera olika regleringar skapar otydlighet om hur urvalsreglerna ska tillämpas och anser att samstämmigheten mellan olika författningar måste öka.

Utredningens förslag: Dagens prioriteringsregel i skollagens 20 kap. 2 § som anger att den som fått minst utbildning ska prioriteras, ändras till att den med störst behov av utbildning ska prioriteras.

Västra Götalandsregionen är positiv till utredningens förslag. Den kommunala vuxenutbildningen utgör en viktig bas för den nationella, regionala och lokala kompetensförsörjningen och ska ge individer möjligheter till för fortsatt utbildning och till ex karriärväxling

6.2.7 En förenklad betygsskala för komvux

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att det ska införas en förenklad betygsskala för komvux på grundläggande nivå, sfi och särskild utbildning på grundläggande nivå. Förslaget innefattar även förenklad betygsskala för delkurser

inom komvux på grundläggande nivå och delkurser inom särskild utbildning på grundläggande nivå.

Utredningen föreslår att betygsskalan ska utgöras av betygen Väl godkänt, Godkänt och Icke godkänt.

Inom särskild utbildning på grundläggande nivå föreslår utredningen att betygsskalan ska utgöras av Väl godkänt och Godkänt.

Utredningen föreslår att Skolverket ska få i uppdrag att utforma kunskapskrav för betygsstegen Väl godkänt och Godkänt och i övrigt göra de ändringar som förslaget kräver inom ramen för det bemyndigande som återfinns i 5 § förordning (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk. Ett komvuxarbete ska ersätta gymnasiearbetet på komvux. Ett tidigare genomfört gymnasiearbete ska dock fortfarande få ingå i en gymnasieexamen från komvux. Statens skolverk ska få i uppdrag att utreda hur komvuxarbetet ska utformas.

Västra Götalandsregionen är positiv till förslaget men ser utmaningar i praktiken och poängterar behovet av tydlighet i beskrivningar av vilka kunskaper eleven ska nå samt behovet att det tas fram nya ämnes och kursplaner med fokus komvux.

7.9 En mer flexibel högskoleförberedande examen från komvux

Utredningens förslag: En högskoleförberedande examen från komvux inriktad på studieområden med områdesspecifika kurser ska ersätta dagens krav på programspecifika kurser.

Västra Götalandsregionen är positiv till utredningens förslag.

10.13.2 Behov av förändringar inom lärarutbildningen

Utredningens bedömning: Universitetskanslersämbetets utvärdering av ämneslärarutbildningen påbörjas under 2018 och den beräknas pågå tom 2019. Inför utredningen väljs ett antal mål i examensbeskrivning ut. Utredningen anser att det vore ett tillfälle att utvärdera hur målet om vuxenutbildning uppfylls. Lärosäten som erbjuder lärarutbildning bör göra en översyn av hur utbildningen vid lärosätena förbereder studenterna inför arbete vid komvux. Något eller några lärosäten bör erbjuda en profilering mot vuxenutbildningen i sin lärarutbildning.

Västra Götalandsregionen tillstyrker starkt bedömningen.

10.13.3 Lärarnas kompetensutveckling

Utredningens bedömning: Det finns ett behov av kompetensutveckling bland lärare inom Komvux och sårvux som inte är tillgodosett.

Utredningens förslag: Systematisk och regelbunden kartläggning av kompetensbehoven bland lärare inom Komvux och sårvux bör genomföras. Kartläggningen bör sammanställas på regional och nationell nivå. Kartläggningen bör genomföras i samarbete mellan lämplig skolmyndighet, lärosäte och huvudmannen. Lämplig skolmyndighet ska i sina lokala och regionala kartläggningar av kompetensutvecklingsbehov även inkludera behov inom Komvux. Kartläggningar av kompetensbehov hos lärare ska också genomföras inom ramen för den samverkan som finns kring regionalt yrkesvux.

Västra Götalandsregionen ser ökad betydelse och volym av vuxenutbildning samt förändrade kategorin vuxenstuderande vilket innebär nödvändigheten med kompetensutveckling för lärare inom Komvux och tillstyrker förslaget.

10.13.4 Stärkt forskning om komvux och vuxnas lärande behövs

Utredningens bedömning: Forskningen kring Komvux och vuxnas lärande bör stärkas, främst genom praktiktäna forskning. Den praktiktäna forskningen bör fånga upp och sammanställa beprövad erfarenhet. Den regionala myndighetsrepresentationen bör kunna initiera utvecklingsprojekt för att pröva nya metoder.

Utredningens förslag: Vetenskapsrådet ges i uppdrag att genom riktade medel initiera forskning om vuxnas lärande.

Västra Götalandsregionen tillstyrker förslaget

10.13.5 Kompetensutvecklingsinsatser

Utredningens förslag: Förslagen om ett professionsprogram samt en myndighetsstruktur med regional närvaro och dess uppdrag inom kompetensutvecklingsområdet ska även omfatta vuxenutbildningen. Skolverkets uppdrag rörande de nationella skolutvecklingsprogrammen utökas så att de även omfattar vuxenutbildningen. De nuvarande nationella skolutvecklingsprogrammen kompletteras så att de i relevanta delar innehåller avsnitt specifikt riktade till vuxenutbildningen. Ett nionde nationellt skolutvecklingsprogram för vuxenutbildningen tas fram.

Västra Götalandsregionen tillstyrker förslaget.

11.2.1 Finansiering

Utredningen berör frågan om finansiering av yrkesvux och medfinansiering. Då kommunerna ska kunna erhålla statsbidrag för yrkesvux innebär att de samsökande kommunerna ska genomföra lika många egna årsstudieplatser som de får statsbidrag för.

Motprestationskravet på 50% för att söka statsbidrag för YrkesVux drabbar kommuner med liten ekonomi för komvux. Men det har också drabbat större sammanslutningar av kommuner som Göteborgsregionens kommunalförbund. Man har tvingats skära ner på antalet platser inom utbildningar där det finns tydliga kompetensförsörjningsbehov eftersom YrkesVux annars skulle äta upp hela budgeten om man behöll det på samma nivåer som innan.

Västra Götalandsregionen anser att medfinansieringssystemet behöver ses över samt att eventuellt utökade kostnader för antagning som drabbar huvudmännen bör beaktas. Västra Götalandsregionen ställer sig positivt till den föreslagna översynen och tänkbara förändringar i regelverket för antagning.

11.11.2 Förordningen om statsbidrag för regionalt yrkesvux

Utredningens förslag: Ett krav ska införas i förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning på att de kommuner som söker regionalt yrkesvux tillsammans ska ha ett samverkansavtal.

Att kommuner söker statsbidrag ihop och delar upp bidraget utan att för den skull ha samverkan om utbud, dimensionering eller tillgång till utbildning för kommunens invånare är inte trovärdig samverkan.

Samverkansavtal är även en av grundpelarna t.ex vid utveckling av Teknikcollege men även vid större satsningar tex i omställningssammanhang. Utan samverkansavtal har det visat sig även att ha svårare med arbetsförlagda vuxenutbildningar.

Västra Götalandsregionen delar utredningens förslag om krav på samverkansavtal och poängterar vikten att definiera vad som menas med samverkan.

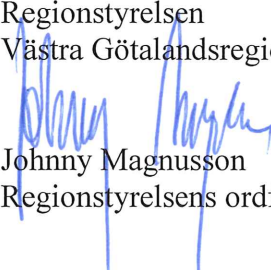
12.6 Riksrekryterande utbildningar

Utredningens bedömning: Det finns behov i flera branscher som delvis skulle kunna lösas av riksrekryterande yrkesutbildningar inom Komvux och särvox. Det finns dock flera förutsättningar som behöver ses över innan det är möjligt att helt ta ställning till om detta bör införas. Regeringen bör därför tillsätta en arbetsgrupp för att i särskild ordning se över förutsättningarna för att införa riksrekryterande yrkesutbildningar inom Komvux och särvox, alternativt uppdra åt Skolverket att analysera detta i dialog med branscherna. Detta efter att flera nu pågående processer som påverkar förutsättningarna för riksrekryterande utbildningar inom vuxenutbildningen och som kan bidra till beslutsunderlaget i frågan har avslutats.

Utredningens samlade bedömning är därmed att de förändringar som nu utreds eller på olika sätt är pågående processer bör avslutas innan ett definitivt beslut tas om riksrekryterande utbildningar inom komvux och särvox ska införas.

Västra Götalandsregionen delar bedömningen att förutsättningar behöver utredas.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör